

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institutiones Morales

In Quibus Vnivers[a]e Quaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1616

13. De iure quod in generale Concilium Summus Pontifex habet.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14007

deo; minime significare Anacletum illis verbis, Apostolos Primatum Petro detulisse, sed id eos voluisse, quod Christus ante decreuerat. tanquam diceret: Licet omnes potestate Ordinis, & Apostolica Legationis & munitis essent pares, libenti tamen animo ratum habuerunt, quod Christus instituit; ut videlicet, ipse Petrus esset omnium Princeps, hoc est, ordinaria iurisdictionis potestate primus, ac supremus.

Præterea objicitur, *In cap. Ego Ludouicus, distinctione sexagesima tertia*, haberi, *Paschali Romano Pontifice: B. Petri Vicarius*: ergo non à Christo proxime, sed à Beato Petro summam potestatem adeptus est, & *in cap. Constantinus*, distinctione 90. *Eligentes ait Imperator, nobis ipsum Principem Apostolorum, vel eos Vicarios sumos, apud Deum esse patronos*. Profecto non proprie Romanus Pontifex dicitur B. Petri, sed Christi Vicarius, & Beati Petri, successor. In eo tamen cap. ubi Ludouicus Imperator Paschalem Romanum Pontificem. Beati Petri Vicarium appellat, late Vicarij nomen sumpsit, quasi diceret: Tibi Paschali, qui Beati Petri successor es, cum Vicaria eadem potestate, quam ille diuinitus accepit. Eodem modo sumitur Vicarius *in c. Constantinus*: præsertim, cum aliqui codices non habeant, (*vel eius Vicarios*), sed (*vel eius successores*).

Demum obijci solet, *in c. Concilia, distinctio 17*. scriptum esse: *Scientes quod Romana Sedi, primum Petri Apostoli meritum: deinde secunda iussione Domini, Conciliorum venerandorum auctoritas singularum in Ecclesijs tradidit potestatem*: Ergo Romanus Pontifex Primatum accepit, tum ob Petri meritum, tum auctoritate Conciliorum. Respondet, ibidem dici, id esse tributum Romanæ Sedi, primo ob merita Petri, deinde iussu Domini. In quibus verbis alludit Symmachus Papa ad illud *in Euangelio, c. 21*. dictum à Christo, quem Petrus plurimum amabat: *Pascuus meus*.

CAP. XII.

An duo esse possint summi Ecclesie Pontifices.

Hanc questionem tractauit Glossa *in c. Non autem* 17. *quæst. 1.* & breuiter negauit esse posse. teste Soto *in quarto, dist. 24. q. 2. art. 5.* teste quoque Gersono, *in lib. de vita spiritali animæ lib. 2. c. 3.* nonnulli dixerunt, non esse improbabile, ut ecclesia duos summos Pontifices crearet, & habere queat. Armacanus, *de quæst. Armen. lib. 7. c. 15.* ab eo minime dissentit, ut testatur Maior. *in quarto, dist. 24. q. 3. versiculo*, sed contra hanc conclusionem. Immo eodem teste Ocham *in Dialogis par. 3. ad finem* dicit: *Ex argenti admodum causa posset summus Pontificatus duobus aequaliter dari*. Sed improbabilis profus, & meo iudicio, pugnant cum iure diuino, & Christi Domini institutione hæc sententia est, ideo merito Almainus *de potest. Eccles. c. 5.* & Glossa, Gerson, Soto, & alij oppositum tradiderunt.

Tribus modis fingi posset, duos summos esse Pontifices: Primo, ut summa potestas in duos diuideretur, quorum vnus in Oriente summa Ecclesie administratione potiretur, alter vero in Occidente, ut olim duo erant Imperatores, Orientalis nempe, & Occidentalis. Secundo, ut ex æquo singuli summam in Ecclesia potestatem haberent, ita ut vterque in solidum præficeret. Sic enim aliquando fuerunt duo Imperatores Augusti. Tertio, ut ambo simul Primatum tenerent, ita ut neuter sine altero quidquam posset, sed omnia simul ambo præstarent, & obiter. At nullo ex prædictis modo possunt duo esse summi Pontifices: nam quacumque tandem ratione essent duo, cum Christi institutione id manifesto pugnet, quippe, qui vnum tantum instituit. Deinde necessario fieret, ut summa Pontificis potestas ex parte minueretur. nam si duo primo modo crearentur, esset eorum potestas diuisa, ac proinde neuter ius haberet in alterum: neuter in to-

tum tractatum orbem: vnus omnia præstare non posset. Si vero secundo modo toti Ecclesie duo summi præficerentur, etiam vtriusque potestas minueretur ex parte. nam vterque esset Christi ouis, & tamen vnus non alteri præficeret, ac proinde neuter in vniuersas Christi oues potestatem haberet.

Accedit quod sicut Ecclesia nunc duos crearet, licet iam nunc vnum posset habere; ac propterea sequeretur, ut auctoritate sua Ecclesia summi Pontificis potestatem modo maiorem, modo minorem efficeret. Nec tertio item modo duo esse possunt summi Ecclesie Pontifices: neuter enim summam haberet potestatem, ut quia vnus sine altero nihil posset. At iniquis, duo possunt esse Imperatores, ergo, & duo Pontifices summi? Respondet, nullum Dei iussum obstat, quo minus duo sint Imperatores, obstat autem ne duo sint Pontifices summi. Similiter Romani quoque Pontificis auctoritate duo possunt certarum Ecclesiarum Antistes creati, quia nihil impedit diuina institutio: at non duo summi Pontifices, qui Ecclesie præfere vniuersæ. Deinde obijci quisquam: Duo interdum in Ecclesia Romani fuerunt Pontifices: nam viuente Liberio, factus est Pontifex Felix 2. & Petrus Linum, & Cletum, factos Episcopos sibi adiecit, & Clementem elegit successorem? Respondeo, summum Pontificem posse Vicarium, vel Adiutorem eligere: tunc enim summa eius potestas nulla sui ex parte minuitur, siquidem penes Vicarium, vel Adiutorem, non ius ipsum, ac titulus potestatis, sed sola est administratio, & functio, & ea quidem ex libera summi Pontificis potestate pendens, & maior, minorue amplior, aut restrictior, prout ipse voluerit.

Quamuis item summus Pontifex successorem eligeret, non ideo tamen essent duo summi Pontifices, quia successor ante obitum Pontificis nullum ius, & titulum Pontificatus haberet; nisi forte ipse Pontifex adhuc viuens Pontificia se potestate abdicaret: tunc enim successor esset iure tituli summus Pontifex. Ad extremum, ortum in Ecclesia Schismate, duo pluresve pro summis Pontificibus habentur: sed hos Schismatis tantum causa facit, non iuris ratio, & norma. Viuente Petro Linus, & Cletus fuerunt eius adiutores, non Pontifices summi, & Felix dictus vulgo II. fuit Martyr, sed non legitimus Papa, quippe, qui viuente Liberio electus, & creatus est Pontifex.

CAP. XIII.

De iure quod in Generale Concilium summus Pontifex habet.

Primo queritur, An summus Pontifex sit Generali Concilio legitime conuocato iurisdictionis potestate superior. An vero è contrario? Diu multumque à Concilio Constantiensi, & Basiliensi inter Catholicos, tam Insuperitos, quam Theologos fuit agitata controuersia. Sit necne Romanus Pontifex maioris auctoritatis, quam Generale Concilium rite, & legitime congregatum ita ut Generale Concilium possit certis Legibus Papam obligare: An potius è contrario. Papa suis Legibus, siue Decretis Concilij obstringat. Cæpta est disputari ista controuersia à tempore Concilij Pisis coacti ad Pontificatum abrogandum Gregorio XII. & Benedicto XIII. anno salutis humanæ 1409. deinde est actiter discussa in Concilio Constantiensi, & Basiliensi: ac tandem in Concilio Lateranensi, sub Iulio II. & Leone X.

Dux fuerunt olim sententiæ Doctorum, quarum vna Concilio Generali maiorem tribuebat iurisdictionis potestatem. Ita sentit Cardinalis Cameracensis *in tractatu, de Potestate Ecclesie*, Gerson *in tractatu de potestate Papæ*, & *in tractatu de Ausribilitate Papæ*, quod ipsum etiam ante illos tradiderat Ocham *in suis Dialogis*; idemque postea confirmauit Almain. *in tract. de potestate suprem. Eccles. c. 16.*

quam

quam sententiam securi sunt uniuersi, teste *Almano, loco citato, Parisiensis Academiae Doctores*, nec ab ea recesserunt. Abulenti *super Matth. in prologo q. 10. & c. 18. art. 108. & in Defensor. p. a. 2. c. 69. Driedon. de dogmat. lib. 4. c. 4.* Sic etiam sentisse dicuntur in *Concil. Basiliensi*. Ludouicus Romanus, Panormitan. & Nicolaus Cusanus Cardinalis.

Altera sententia Pontifici Romano superiorem detulit potestatem: hanc acerrime defendit *Turrecremata in summa. lib. 2. c. 5. 27. 36. 70. 94. & lib. 3. c. 28. & c. 30. & Augustinus Triumphus, de potestate Eccles. q. 6. ar. 6. & Iacobus de Conil. lib. 10. art. 1. & Aluarus Pelag. de Planctu Ecclesie lib. 2. c. 35. & posteriores*, Caietanus *tom. 1. opusculorum, tract. 2. ca. 6. & sequentibus*, Cordubensis *lib. 4. suarum questionum. in tract. de potestate. Papae. q. 4. in 3. opinione.*

Conuenit inter omnes Ecclesiae administrationem esse à Christo institutam Monarchicam, non Aristocraticam, vel Democraticam; ac prouide Chiuum inter Apostolos Petro, tanquam suo Vicario Primatum in ecclesia tribuisse, ac summam illam potestatem in Romanos Pontifices Petri successores transiisse: adeoque summam appellari, quia Romanus Pontifex habet ius in omnes ecclesiarum episcopos, & in omnes eorum ecclesias: Idem etiam Pontifex est in tota ecclesia summus, quia quoad non est Concilium Generale legitime coactum, ipse nullum agnoscat, nec habet superiorem cui parere cogatur. Cumque Generale Concilium non nisi aliquando, & certis ex causis conuocetur ideo Monarchica est ecclesiae administratio: siquidem Democratica ea est, cum semper, & non aliquando penes populum, est ordinata potestas: Aristocratica, cum penes plures omnium optimos semper, & non ad tempus potestas est: At in ecclesia, ordinata iurisdictionis summa potestas est penes unum Romanum Pontificem, quamuis secus esse uideatur, quando ad tempus tota ecclesia generale Conuentum agit.

Præcipua igitur huius controuersie difficultas inter Catholicos, hæc est: An quando tota ecclesia est simul in generali Concilio congregata, maior penes Concilium, quam penes Romanum Pontificem iurisdictionis potestas, & auctoritas sit: atque hic coritur sententiarum varietas. Prima enim sententia tribuebat Concilio supremam potestatem. Secunda uero Romano Pontifici: eaque maior auctoritas in multis questionibus consistit. Prima est, An Generale Concilium, sine ulla Romani Pontificis auctoritate iudici, & conuocari queat. Secunda, An eo legitime conuocato, Romanus Pontifex, uel eius nomine alius præfidere debeat. Tertia, An Concilium legitime coactum totam suam auctoritatem proximè à Deo accipiat. An uero à Romano Pontifice. Quarta, An à Romano Pontifice, ad Generale Concilium appellari, & quis iure possit. Quinta, An Concilium possit leges, & decreta sancire, quibus ipse etiam Romanus Pontifex teneatur. Item, An Generale Concilium possit de causis, & peccatis cognoscere, & iudicare. Sexta, An Concilium certis ex causis possit aliquos eximere à Romani Pontificis potestate. Septima An si summus Pontifex contra totius Concilij sententiam aliquid sentiret in ijs, quæ ad Fidem, & mores pertinent, esse tunc potius Concilij quam Romani Pontificis sententiæ adhaerendum. Octaua, An summus Pontifex, absque Concilij auctoritate possit ipsum dissoluere, aut è loco ad alium locum transferre, aut in aliud tempus prorogare. Nona, An Concilium in ijs, quæ definit circa fidem & mores, sit ratum, & firmum, & cui subesse falsum non possit, absque Romani Pontificis confirmatione. In his omnibus prima sententia supremam Concilio olim tribuit potestatem. Secunda uero Romano Pontifici. Vtraque sententia suis olim nitebatur rationum firmamentis. Prior quidem potissimum Concilij Constantiensis auctoritate, *Sessio. 4. sic aientis: Hæc sancta Synodus Constantiensis in Spiritu sancto congregata legitime, Generale Concilium faciens, Ecclesiam Catholicam militantem repræsentans, potestatem à Christo immediate*

habet: cui quilibet cuiuscunque status, uel dignitatis, etiam si Papalis existat, obedire tenetur in his, quæ pertinent ad Fidem, & excoriationem illi Schismatis, & reformationem Generalem Ecclesie Dei in capite, & in membris. Item, quod Sanctissimus Dominus noster, Papa Ioannes 23. Romanam Curiam, & officia publica illius, uel illorum Officiarios, ab hac Ciuitate Constantiensis ad alium locum, non mouet, aut transferat: alioqui si quidquam secus faceret sit irritum. Singula quoque translationes Prælatorum, aut priuationes eorundem, aut aliorum beneficiorum quorumcunque reuocationes, per præfatum Dominum nostrum, aut suos Officiarios in detrimentum Concilij, uel adhaerentium eidem à tempore recessus sui facta, nullius sint firmamenti. In Sessione 39. Constitutionem edidit huius intij: Frequens: ubi sic habet: Ea propter hoc edicto perpetuo ordinamus, ut amodo Concilia Generalia celebrentur, ita quod à fine huius Concilij in quinquagesimum proxime sequens, secundum uero à fine illius Concilij, in septimum immediate sequens, & deinceps de decennio in decennium perpetuo celebrentur in locis, quæ summus Pontifex, per mensem ante finem cuiuslibet Concilij, approbans, & consentiens Concilio, uel in eius defectum, ipsum Concilium deputare teneatur: ut sic per quandam continuationem, aut Concilium uigat, aut per terminis pendentiæ expectetur, quem terminum liceat summo Pontifici fratrum suorum Cardinalium consilio, ob emergentes forte casus abbreviare, sed nullatenus prorogare. Locum autem pro futuro Concilio celebrando deputatum, absque euidenti necessitate non mouet.

Confirmat hæc omnia Synodus Basiliensis, *Sessio. 1. & 18. & 19.* In quibus locis tria definit. Primo, inquit, *Hæc sancta Synodus legitime congregata in Spiritu sancto, declarat, quod ipsa Synodus Generale Concilium faciens, potestatem immediate à Christo habet, cui quilibet cuiuscunque status, etiam Papalis obedire tenetur. Secundo declarat, quod quicumque etiam si Papa existat, status huius Synodi, & cuiuscunque alterius Concilij Generalis legitime congregati super præmissis ad tria pertinentibus scilicet ad Fidem, Excoriationem Schismatis, & ad Generalem reformationem Ecclesie obedire contumaciter contemserit, nisi respuerit, condigna poenitentia subijciatur. Tertio declarat, quod ipsa Synodus Generalis, pro his tribus in Spiritu sancto legitime congregata, per nullum quauis auctoritate, etiam si Papali præfulgeat, dissolui, uel ad alium locum transferri, uel ad aliud tempus prorogari debuit, aut potius uidebit, aut potest. Hæc ubi.*

At secunda sententia innitebatur quoque auctoritate multorum aliorum Conciliorum. Tandem uidetur controuersia sublata auctoritate Generalis Concilij Lateranensis, sub Leone X. quod *Sess. 21.* sic habet, *Solum Romanum Pontificem pro tempore existentem, tanquam auctoritatem super omnia Concilia habentem, Conciliorum indicendorum, transferendorum aut dissoluendorum plenum ius, & potestatem habere, nemum ex Sacra Scriptura testimonio, dictis Sanctorum Patrum, ac aliorum Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum, sacrorumque Canonum decretis, sed propria etiam eorundem Conciliorum confessione manifesto constat.*

Ex his perspicitur, cur Parisienses docuerint, & etiamnum doceant, maiorem esse penes Generale Concilium auctoritatem iurisdictionis, quam penes Romanum Pontificem: nimirum illi auctoritatem Concilij Constantiensis, & Basiliensis sequuntur: nam Basiliensis Synodus est in Bituricensi Concilio apud Gallos coacto & celebrato confirmata. At uero ceteri, quia non ex toto sed ex parte Constantiense Concilium, & Basiliense recipiunt, nequaquam eorum auctoritate permouentur. Constantiense quidem non recipiunt; quia non fuit semper Generale, cum tantum adesset, tertia pars Ecclesie; ij uidelicet tantum Prælati, qui obediebant Ioanni. nam qui obediebant Greg. & Bened. repugnabant ijs, quæ hebant à Synodo, Basiliense autem, quia licet legitime inchoatum, non tamen fuit legitime continuatum: aderat enim initio Legatus Romani Pontificis, & Episcopi plerique, at quo tempore Eugenium deposuit, & Felicem elegit, non fuit legitimus, ut pluribus docet Bellar. no-

ster in lib. 2. de Concil. c. 19. & lib. 3. de Ecclef. milit. c. 16. ad se-
xtum argum.

Quia rursus Parisienses, immerito tamen, vt constabit
ex dicendis lib. seg. 6. 17. Lateranense Concilium, sub Leo-
ne X. non recipiunt, nisi quatenus conuenit, cum his, quæ
sunt in Bituricensi Synodo constituta: ideo eius auctori-
tate minime conuincuntur: præsertim cum in Decreto
citato, nullum verbum ponatur, quo Parisiensem, & ali-
orum sententia, tanquam hæretica damnetur.

Verum enimvero, nunc meo iudicio non solum longe
præstat secunda sententia, sed ea est omnino tenenda: vt
poterit in Concilio Lateranensi, sub Leone X. approbata,
vbi dicitur Romanum Pontificem, super omnia Concilia
auctoritatem habere: quomodo vero Concilij Constian-
tensis, & Basiliensis decretum intelligatur, dicam in-
ferius.

Secundo quaeritur, An Generale Concilium Romani
Pontificis auctoritate sit conuocandum? Quamuis qui-
dam Iuris periti tempore Concilij Constantiensis, & Basili-
ensis id negare non dubitauerint: constans tamen, &
certa est omnium fere sententia id iuris, & potestatis esse
penes Romanum Pontificem. Gratianus enim *totā distincti.*
17. Sanctorum Patrum testimonijs demonstrat, Concilia
sine Romani Pontificis auctoritate cogi non posse. Syno-
dus Alexandrina, cui Athanasius interfuit, scribens Fel-
lici Pontifici Romano: *Scimus*, inquit, *in Nicæna magna*
Synodo ab omnibus esse roboratum, non debere absque Romani
Pontificis sententia Concilia celebrari, nec Episcopos condemna-
ri. Marcellus I. in Epist. ad Orientales. *Ipsi*, inquit, *Apo-*
stoli & eorum successores Domino inspirante constituerunt, vt
nulla fieret Synodus præter Romanæ Sedis auctoritatem: nam
illius sedis Episcopus iudex est totius Ecclesiæ: nec aliquod iudi-
cium valet absque legitimo Iudice. Damasus I. *Nulla Con-*
cilia rata leguntur, quæ Apostolica auctoritate fulta non fuerint.
Pelagius I. in Epistola ad omnes Episcopos, qui contra
fas & ius omne Ioannem Constantinopolitanum Episco-
pum, Oecumenicum vocauerunt, sic ait: *Relatum ad Apo-*
stolicam Sedem, Ioannem Constantinopolitanum Episcopum
Vniuersalem se scribere, vobis, ex hac sua presumptione ad syno-
dum conuocare Generalem, cum Generalem Synodorum conuo-
candarum auctoritas Apostolica Petri sedi, singulari Dei priui-
legio sit tradita, & nulla vniquam Synodus rata legatur, quæ
Apostolica auctoritate fulta non fuerit.

Postea subdit, non valere, quæ in eo Concilio acta sunt:
quia sine Romani Pontificis consensu facta fuerunt: *Cui*
in Petro tradidit, inquit, *Saluator, clauis Regni caelorum, ac*
proinde potestatem obediendi ea, quæ ad Generalem Ecclesiæ
spoliānt, & propterea Concilia conuocandi. Hæc ille.

Hæc eadem Scripturæ auctoritate, vt ait Felix II. scri-
bens Synodo Alexandrinæ. *Profecto meo iudicio, cum ex*
Sacris litteris constet, Pater, & eius successoribus datum
esse ecclesiæ Primatum, necessaria, & euident ratione in-
de colligitur, vt quæ ad generalem ecclesiæ salutem, sta-
rumque pertinent, sine Romani Pontificis auctoritate de-
cerni, aut sanciri nequeant: neq; enim sine capite corpus
mouetur, nec sine Rege Regnum, nec sine Rectore ciui-
tas, nec grex ouium sine pastore, nec sine Imperatore mi-
litum exercitus.

Sed primum obijciat aliquis, ex historijs ecclesiasticis,
Concilia auctoritate Imperatorum, aut iussu Principum
conuocata, vt habent *Canonis distincti.* 15. *cap. Canonis. cap.*
Sancta. & cap. sexta, & cap. habeo librum? Respondeo, ea om-
nia, & similia intelligi fuisse congregata, Imperatori-
bus, aut Principibus id postulantis, ad id hortantibus,
itemque suadentibus. monebant enim Episcopos, & in
primis Romanum Pontificem, vt id faceret: item fortas-
sis aliqui Imperatores Concilia conuocauerunt facta, non
iure. Obijciat deinde quis ex Luca *Act. 6.* sic dicente:
Conuocantes autem duodecim multitudinem Discipulorum,
dixerunt, Non est æquum, &c. Ergo non solius Petri, sed to-
tius Apostolici Collegij fuit Concilium conuocare? Res-
pondeo, tunc simul ab Apostolis coactum fuisse, non a-

liter, ac nunc etiam posset auctoritate Romani Pontificis,
consilio, & assensu Cardinalium, ac aliorum Anathematis
congregari: nec propterea sequeretur, vt non congre-
tur Concilium Romani Pontificis auctoritate.

Tertio quaeritur, Quibus ex causis possit, sine Romani
Pontificis auctoritate Generale Concilium conuocari?
Inter omnes conuenit, ex causa hæresis, in quam Roma-
nus Pontifex incurrit, Concilium Generale esse cogend-
um, hunc in modum: si hæresis manifeste conser-
& summas Pontifex admonitus non respiciat, & Gene-
ralem Episcoporum Conuentum recuset, iure potest,
eo inuito auctoritate Cardinalium, & Episcoporum,
& Imperatoris, Regum, vel Principum consilio, inualione,
& cura conuocari, vt tota criminis causa probe cogno-
scatur, & summus Pontifex conuictus, vel priuetur Pon-
tificatu, vel declaretur ipso iure diuino Pontificia digni-
tate deiectus, iuxta duas sententias de quibus dixi c. 7. q. 2.
& 2. An sit idem iuris, si Papa tantum sit de hæresi suspi-
ctus, vel iuris criminis infamia notatus, vel sit aut certe
credatur Hæreticorum fautor, defensor, vel receptor?
Respondeo, cum *Turrecremata* idem esse iuris in hac cau-
sa, quod de hæresi. Nam in *cap. Error, dist. 83.* dicitur: *Error,*
cui non resistitur, approbatur: & veritas, cum minima despectu-
tur, opprimitur. Secundo si duo, pluresue de summo Pon-
tificatu ex aquo contenderent, ita vt vtriusq; ius sit incer-
tum, & dubium, penes Ecclesiæ potestas est, Concilium
conuocandi, vt schisma soluiatur, ita tamen, vt prius rite-
que moneretur, vel tunc Concilium indicere: vtroq; vero
renuente, Cardinalium est, & episcoporum, & aliorum si-
milium concilium celebrare, vt communi ecclesiæ saluti
periclitanti consuleretur: ac ita coactum est concilium Pi-
sanum contra Gregorium XII. & Benedictum XIII. & in
eo creatus est Pontifex Alexander V. cui successit Ioan-
nes XXII. cuius postea auctoritate conuocatum Con-
stantiense concilium, in quo Gregorius XII. Pontificatus
sponte deposuit: Benedictus vero XIII. inuitus ab eo de-
iectus: & Ioannes XXIII. eo quod occulte fugere con-
reueretur, comprehensus est, in carcerem trusus, ac demum
Pontificatu nudatus. Tertio si post obitum præterea Pon-
tificis, Cardinales alium eligere recusarent, in potestate
est ecclesiæ, eos cogere ad Pontificem creandum. Vnde
in *c. Licet, de elect.* conceditur Primatijs vitis, vt eos vel in-
uitos in Conclauē intrudent, nec inde exire permittant:
& egressos, illuc confestim redire compellant. Quarto, si
Cardinales omnes casu aliquo (quem Deus auertat) mo-
rerentur, tunc vel iuxta quorundam sententiam, ad Cano-
nicos Lateranensis ecclesiæ electio pertineret; vel certe,
vt lites omnes, & dissidia tollerentur, concilium ab epi-
scopis non sine consilio, assensu, & cura etiam Principum,
esset conuocandum: cuius auctoritate Pontifex crearetur.
Sed quid si summus Pontifex, aut perpetuo amens fie-
ret, aut captiuus in hostium potestate veniret? Respon-
det *Turrecrema.* concilium cogi non oportere: quoniam
summus Pontifex, cum in perpetuam incidit amentiam,
quasi mortuus indicatur, ac propterea ecclesiæ suo Pasto-
re viduata quodammodo censeatur, & electio ad Cardina-
les pertineret, essetque perinde, ac si Pontificia Sedes
vacaret. Atque eadem plane est ratio de Pontifice ab ho-
stibus perpetua in captiuitate detento, cuius scilicet redi-
mendi spes omnis Ecclesiæ esset adempta. Quærat ali-
quis, An idem quoque iuris sit, quando summus Pontifex
iureiurando promitteret se Pontificatum dimissurum?
num si postea deponere recusaret, posset auctoritate Con-
cilij eo spoliari? Respondeo, minime: nam etiam si voti
vel iuramentum ratione, Pontifex se Pontificatu abdicare
cogatur, penes Ecclesiæ tamen potestas non est, ei Pon-
tificiam dignitatem abrogandi.

Quarto quaeritur, An Romanus Pontifex in concilio
Generali per se, vel per alium nomine ipsius debeat præ-
sidere? ij, qui olim docuerunt, maiorem esse auctori-
tatem Concilij Generalis, quam Romani Pontificis, sen-
tiebant quoque oportere eum in sedendo, & senten-
tiam

tiam ferendo, primum locum tenere, sed Concilio in alijs præesse, non item. Quoniam Concilio Apostolorum Hierosolymis celebrato Petro præfuisse non legitur. Deinde, quia Concilium Generale proxime suam auctoritatem habet à Deo, & totius Generalis ecclesiæ auctoritatem refert, & continet: at maior est auctoritas ecclesiæ simul congregatæ, quam vnius Romani Pontificis.

Cæterum vera sententia est, quam cæteri communi fere consensu docuerunt. Romanum Pontificem præesse Concilio debere non solum, vt primas partes in sedendo, definiendo, & subscribendo teneat, sed etiam, vt totum episcoporum Conuentum sua ipsa auctoritate moderetur, & dirigat, & confirmet. Solum enim Petro clausus regni Cælorum sunt tradita, & vni illi dictum est: *Pasce oues meas; item & illud, Ego rogavi pro te Petro, ut non deficiat fides tua, & tu aliquando conuersus confirma fratres tuos.* Præterea vnius capituli est toti corpori præesse.

Quinto quaeritur, An Generale Concilium suam auctoritatem, videlicet iurisdictionem proxime à Deo habeat, An vero à summo Pontifice? Qui olim sentiebant maiorem esse potestatem penes Concilium, quam penes Romanum Pontificem, consueverunt pariter auctoritatem Concilij, nequaquam à summo Pontifice derivari, sed proxime à Deo. Id colligebatur ex eo, quod *Matth. 18.* Christus dixit Apostolis: *Quaecumque alligaueritis, &c. Quæcumque solueritis, &c. & Ioan. 20. Accipite Spiritum Sanctum, quorum remiseritis peccata, remittuntur eis, & reliqui rursus, Matth. 18. Vbi fuerint duo vel tres congregati in nomine meo, ibi sum in medio eorum.* His accedit, quod Synodus Generalis, cum aliquid definit, ita dicere consuevit: *Visum est Spiritui sancto, & nobis:* ergo Deus in Concilio præest. Postremo, quia Constantiense Concilium *sess. 4. & 5. & 39.* aperte ait: *Hæc Synodus, in Spiritu sancto congregata vniuersalem Ecclesiam representans, immediate habet auctoritatem à Deo:* quod idem definiuit postea Synodus Basiliensis.

Cæterum eorum sententia vera, & certa est, qui docent Generale concilium habere iurisdictionis auctoritatem à Deo, sed per Romanum Pontificem proxime derivatam. Nam Romanus Pontifex, est iunior Christi Vicarius, est item totius Ecclesiæ caput: sed à capite in corpus omnis influxus, & motus derivatur, & manat.

Nec obstant oppositæ sententiæ argumenta: quoniam Apostoli fuerunt quidem Petro in potestate Ordinis pares, non tamen iurisdictionis auctoritate, eo quod summam Petrus ordinariam accepit, cæteri vero Apostoli non nisi delegatam, & commissam; & ideo ea in successoribus ipsorum non transfert, nisi intercedente pariter expressio, vel tacito Petri, & suorum successorum consensu.

Ad auctoritates vero ex Concilio Constantiensi, & Basiliensi sumptas, Respondeo, eas locum habere, cum in ecclesia non est certus, & indubitatus Pontifex; duobus videlicet, vel pluribus eodem tempore pro summis Pontificibus habitis. Idem enim est, nullum esse in Ecclesia Pontificem, quod, nullum certum & indubitatum apparere. Ecclesia igitur, vel cum nullus est Pontifex, vel cum nullus est certus, vel cum nullus pro certo, & indubitato habetur, proxime habet auctoritatem à Deo eam scilicet, qua simul conuenire potest, ad summi Pontificis electionem faciendam: & Schisma abolendum.

Septimo quaeritur, Quid dicendum est, si Generale Concilium aliquid sentiat, quod ad fidem, & mores spectet, & Romanus Pontifex ab illo dissentiat, vtri potius eorum adhaerendum sit? Parisienses Doctores, & alij olim sentiebant, concilij sententiam esse præferendam, quia maior sit Concilij, quam Romani Pontificis auctoritas: quod his illis argumentis euincere conabantur. Primum id ex eo Domini dicto deducebant: *Si peccauerit in te frater tuus, &c.* Et tandem subiungitur: *dic Ecclesie.* Vbi quilibet frater à recto aberrans ad iudicium Ecclesiæ, tanquam ad

tribunal vltimo deferretur. Ergo Romanus Pontifex totius Generalis Ecclesiæ iudicio subijcitur. Deinde Synodus Constantiensis, & Basiliensis definiere, omnes cuiuslibet status, etiam Papalis, statutus, & decretis ipsius Concilij parere debere. Postremo, maior est auctoritas totius, quam cuiuslibet partis: ergo superior est Concilij, quam Romani Pontificis auctoritas.

At verà, & certa sententia est eorum, qui oppositum tradiderunt, siquidem Romanus Pontifex, est caput ecclesiæ, & ipsi vni datum est, vt pascat gregem, ouile custodiat, Christi fratres confirmet, & tanquam fundamentum, ecclesiam sustineat: ergo ita est maioris ponderis auctoritas Romani Pontificis, vt ei sit adhaerendum potius, quam Generali concilio lecus sentienti. Petro enim, & eius successoribus data est potestas, quæ ad fidem quæque ad mores pertinet, definiendi, alligandi, & soluendi.

Octavo quaeritur, An à Romano Pontifice ad concilium liceat appellare? Concedunt id quoque Parisienses, Concilio supremam potestatem tribuentes, vt patet ex *Almano, de suprema potestate Ecclesiæ. c. 16.* Hoc vero colligunt in primis ex eo, quod concilij Carthaginensis Patres, e quibus vnus quoque fuisse Augustinus perhibetur, Cælestino Pontifici scripserunt, admittendas non esse appellationes à Concilio ad Romanum Pontificem, eo quod id fuerit in Nicæno Concilio constitutum. At secus reuera sentiendum est, ob maiorem nempe Romani Pontificis, quam concilij auctoritatem: De Concilio autem illo Carthaginensi, Synodo 3. Constantinopolitana sic habet: *Inuenitur Africana Synodus paruisse potius iudicio Zozimi Romani Pontificis, ac propter hoc propriam reprobasse sententiam, & iustificasse Appiarium; non vultisse voto Romanorum Pontificum.*

Quod autem Africani concilij Patres dixerunt, in Concilio Nicæno fuisse decretum, ne ad Romanum Pontificem à Concilio fieret appellatio; sic habet: Appiarium Siccensis Episcopus, Synodi Aphricanæ auctoritate à sacris amotus, ab Episcopo Romano petijt, vt Ecclesiæ suæ redderetur Romanus Episcopus. Faustinum Ecclesiæ Potentinæ, in Prouincia Nicæna Episcopum, cum Presbyteris duobus in Africam misit vna cum litteris, hæc quatuor capita complectentibus: vnum de Appellationibus Episcoporum ad Romanæ Ecclesiæ Sacerdotem: alterum, ne ad comitatum Episcopi importune nauigent: tertium de tractandis Presbyterorum, & Diaconorum causis, aut alijs apud finitimos Episcopos, si à suis perperam excommunicati fuerunt: quartum de Urbano Episcopo excommunicando, vel etiam Romam euocando, nisi ea, quæ videbantur corrigenda, corrigeret. Hæc Pontifex Romanus Zozimus, in libro Commonitorio, quem *Faustino Episcopo in Africam ad Synodum 6. Carthaginensem misso dedit,* in quo dixerat, In concilio Nicæno esse constitutum, vt esset in Episcopi Romani potestate, vel causam alicuius Antistitis ad se prouocantis, ab alijs Episcopis cognoscendam committere, vel è latere suo Presbyterum mittere, qui vna cum episcopis iudicaret, habens auctoritatem eius, à quo destinatus esset. Porro Faustinus Episcopus in 6. Carthaginensi Concilio his verbis vsus est: *Iniuncta nobis sunt à Sede Apostolica aliqua tractanda de Nicænis Canonibus, vt conseruentur, & constitutio eorum, & consuetudo, quia aliquo ordine, & Canone tenentur, aliqua consuetudine firmata sunt.* Ita Faustinus eo loco.

Propter hæc Lutherani, & Caluinistæ Zozimum Romanum Episcopum facinorosorum hominum asylum, & falsatorem Nicænorum Canonum vocant: aiuntque Africanam concilij Patres ei restitisse, & ex Oriente Canones Nicænos detulisse; in quibus nihil continebatur de appellationibus Episcoporum ad Romanum Antistitem. Enimvero nihil est in hac parte, quod Hæretici nobis obijciant. In primis Canon 7. Concilij Sardicensis id definit, quod Zozimus Romanus Pontifex, & Faustinus eius Legatus contendebant. Verba Canonis sic habent: *Si Episcopus accusatus fuerit, & iudicauerint congregati Episcopi*

Regionis ipsius, & de gradu suo eum deicere: si appellauerit qui dei. Quis est, confugerit ad episcopum Romane Ecclesie, & uoluerit se audiri, si iustum putauerit, ut renouetur & iudicium, vel discussionis examē, scribere ipsi episcopis dignetur, qui in finitima, & propinqua Prouincia sunt: ut ipsi diligenter omnino requirant, & iuxta fidem veritatis definiant. Quod si is qui rogat causam suam uerum audiri, deprecatione sua mouerit episcopum Romanum, ut à latere suo Presbyterum mittat: erit in potestate episcopi quid uelit, & quid asserat. Et si decreuerit mittere eos, qui praesentes cum Episcopis iudicent habentes eius auctoritatem, à quo destinati sunt: erit in suo arbitrio. Si uero crediderit episcopos sufficere, ut negotio terminum imponant faciant, quod sapientissimo consilio suo iudicauerit. Hæc ibi Synodus. Neque uero multum peccauit Zozimus, si peccauit referens tanquam in Nicæno Concilio constitutum, quod fuerat in Synodo Sardicensi definitum. Nam ut ex Athanasio, principio Apologia secunda, Hilar. libr. de Synodis aduersus Arrianos, Seuerus Sulpitio lib. 2. sua historia Iustiniano in fidei confessione, quam ad Ioannem Papam 2. misit, constat, fuit Sardicensis Synodus Generalis ex Orientis, & Occidentis episcopis conuocata, & paulo post Nicænum Conuentum. Nec refert, si Græca exemplaria Nicænotum Canonum ex Oriente ab Attico episcopo Constantino-politano, & Cyrillo Alexandrino Præsule in Africam missa, huiusmodi Canonem non habuerint: potuerunt enim Romæ ueriora, & incorrupta ora exemplaria, ex quibus Zozimus Canonem Nicænae Synodi citauerit, extare. Præterea Canon Nicænus sextus ordine, sic habet: *Mos antiquus perdurat in Aegypto, vel Lybia, & Pentapoli, ut Alexandrinus Episcopus horum omnium habeat potestatem: quoniam & Episcopo Romano idem moris, & iuris est. Similiter autem & apud Antiochiam, & ceteras Prouincias honor suus unctique seruetur Ecclesie.* Ergo cum Nicæna Synodus præcipiat, ut mores antiqui retineantur, & seruentur: certus Romanus Pontifex suæ ecclesie more usque, ius, & potestatem in aliarum Ecclesiarum Antistes habebat. Nam Victor I. Episcopus Asiae Pascha more Iudæorum celebrantes à Sacris, & societate piorum hominum amouerat: & Cyprianus Stephanum Roman. Pontificem hortatus fuerat, ut Martialem Episcopum Arelatensem de gradu deiciendum curaret: & Dionysius Alexandrinus Episcopus apud Dionysium Romanum Pontificem de hæresi causam dixerat: & Melchisedes Cæciliani Episcopi Carthaginensis causam cognouit. Ex quo intelligitur uere potuisse Zozimum dicere in Concilio Nicæno esse decretum, ut appellationes Episcoporum Romanus Antistes cognosceret: siquidem definiuit, ut cuiusque ecclesie antiqui mores seruentur: & ueteri more Romanus Episcopus iam huiusmodi appellationes ante Concilium cognouerit.

Nono quaeritur, An Romanus Pontifex Generale Concilium iure possit in alium locum transferre, vel ad aliud tempus prorogare, aut omnino dissoluere? Parisienses quoque Doctores huiusmodi potestatem Romano Pontifici negant: præsertim inquit, si Concilium statum, & certa tempora constituerit, in quibus in posterum celebrari concilia debeant: ut si legem tulerit de Concilio decimo quoque anno conuocando. Verum tamen certi iuris esse uidetur, id potestatis esse in Pontifice Romano, quoniam est summus Ecclesie Pastor, & caput: ergo non potest Concilium legem præscribere, quia ipse teneatur. Ex quo etiam fit, ut iure possit Concilij Generalis Canones, & decreta, quæ ad Fidei regulam non pertinent, mutare, restringere, relaxare, denique, vel ex toto, vel ex parte abrogare. Nec potest Generale Concilium suis legibus, vel Canonibus Papam ligare, sicut nec familia patrem, nec Regnum Regem. Nec item potest aliquos eximere à potestate, & iurisdictione Papæ: non enim potest esse membrum, quod non sit capiti subiectum.

Decimo quaeritur, An Concilij Generalis decreta obligationem inducant, nisi Romani Pontificis auctoritate confirmetur? Parisienses Doctores negant Generale

Concilium vlla indigere Rom. Pont. confirmatione. At enim Concilia hæcenus celebrata, Rom. Pont. confirmationem postularunt, & ab eo confirmata sunt, quorum nunc in ecclesia concilia auctoritatem habent, & id fieri oportere, ratio ipsa naturalis posita Christi Domini institutione suadet. Nam Petri est frater confirmatus; & capitis est corpori vitam, actionem, & motum dare; non è contrario. Caietanus in Apologia part. 2. cap. 21. Turresemata li. 3. c. 32. 33. 34. & 38. & Bellarm. lib. 2. de Concilio auctoritate, c. 12.

Vndecimo quaeritur, An Generale Concilium, antequam Romani Pontificis auctoritate confirmetur, sit certa Regula definiendi, quæ ad Fidem, & mores spectant? Parisienses hanc auctoritatem concilio Generali deferunt, quod probat Abhinus tractat. de Suprema potestate Ecclesie scilicet 17. alij contra Romano Pontifici, vt Turresem. in sum. lib. 3. c. 6. 8. & 37. Caiet. to. 1. opusculorum tract. 1. c. 8. & par. 2. Apol. ca. 9. & 10. Canus de locis Theol. lib. 5. ca. 9. Silu. in uerbo Concilium q. 2. & 10. Alij uero neque Concilio, neque Romano Pontifici, sed toti ecclesie ex Concilio, & Romano Pontifice conuocato. Alij denique utique tribuunt, uidelicet Romano Pontifici, & Concilio, vt Cordubensis, lib. 4. suarum questionum tract. de potestate Papæ, q. 1. Meo iudicio, uera sententia est, id soli Romano Pontifici conuenire. Vni enim Petro dictum est: *Ego rogauit pro te Petre, ut non deficiat fides tua, & tu aliquando conuerfus confirma fratres tuos:* eidem illud quoque: *Tu es Petrus, & super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam, & porta inferi non preualdebunt aduersus eam.* Dicendum in idem existimo, ut colligi uidetur ex S. Thoma secunda secunda q. 1. ar. 10. quidquid Parisienses, & alij docuerunt, Fidei dogmata definiendi certam, & indubitatam normam, ac regulam esse penes Romanum Pontificem ratione muneris, & officij sibi diuinitus iniuncti, non autem ratione personæ, uidelicet esse penes eum, vt est Christi Domini Vicarius, vt est totius ecclesie Pastor, Rector, & Caput. Nec admittenda est eorum sententia, qui dicunt penes utrumque, uidelicet Romanum Pontificem, & Generale Concilium esse Regulam firmam, & certam definiendi res fidei: alioqui enim essent in Ecclesia duo tribunalia ad dogmata Fidei definienda, cum tamen sit vnum caput scilicet Papa, & Concilium in definiendo subijcitur Papæ, & ab eo confirmatur, ut docet Silu. in uerbo, Concil. q. 2. conclus. 2. ex S. Tho. & Turresemata.

CAP. XIV.

Alia quaestiones de Romani Pontificis potestate diluuntur.

Primo quaeritur, Quid iuris, & potestatis habeat Romanus Pontifex in ceteros omnes Ecclesie Antistes? hoc est, An singulorum Episcoporum iurisdictione à Romano Pontifice deriuetur, ac pendeat? Græci concedunt, quinque esse totius ecclesie Primarios ac præcipuos Patriarchas, Romanum, Constantinopolitanum, Alexandrinum, Antiochenum, Hierosolymitanum, & inter hos Romanum Ordinis quidem, & dignitatis, sed non potestatis primatum habere: Ita ut in Concilijs, & Conuentibus Oecumenicis primum locum in sedendo, sententiam dicendo, suffragium ferendo, & subscribendo tenere debeat, sic tamen, ut nihil iuris, & potestatis in alios quatuor Patriarchas, præsertim Constantinopolitanum habeat. Id ex concilij Nicæni Canone sexto deducunt, ubi statuitur, vt Alexandrinus Patriarcha in ecclesijs sibi subiectis eandem habeat auctoritatem, quam Romanus in Occidentis ecclesijs: & ut cuique ecclesie sui veteres mores seruentur. Accedit, quod nonnullæ ecclesie Romano Pontifici parere recusarunt. Nam in Italia id fecerunt aliquando Raucennates, & Mediolanenses Episcopi, in Africa Carthaginenses. Postremo, quia concilia generalia Constantinopolitano Episcopo Primatum